

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 283/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. R. a D. R., obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. F. V., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 143/2010 zo 17. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. R. a D. R. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2011 doručená sťažnosť M. R. a D. R., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v

čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžo 143/2010 zo 17. februára 2011.

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že rozhodnutím Správy katastra Banská Bystrica (ďalej len „správa katastra“) č. V 3445/2003 z 25. júla 2005 bol na základe návrhu sťažovateľov podaného 14. augusta 2003 povolený vklad vlastníckeho práva sťažovateľov do katastra nehnuteľností k bytu č... nachádzajúcemu sa na 11. poschodí bytového domu na pozemku parc. č..., súpisné číslo..., orientačné číslo... na M. v katastrálnom území B., vrátane spoluvlastníckeho podielu k spoločným častiam a zariadeniam domu, a pozemkov parc. č... a parc. č... vo veľkosti 6220/441012 (ďalej len „nehnuteľnosť“). Titulom pre rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva sťažovateľov bola zmluva o prevode vlastníctva nehnuteľnosti z 13. augusta 2003 uzavretá medzi spoločnosťou J., spol. s r. o., B. (ďalej len „spoločnosť J., spol. s r. o.“), ako predávajúcim a sťažovateľmi ako kupujúcimi.

Predmetná nehnuteľnosť bola predmetom aj kúpnej zmluvy z 3. júla 2002 uzavretej medzi spoločnosťou J., spol. s r. o., ako predávajúcim a spoločnosťou P., s. r. o., B. (ďalej len „spoločnosť P., s. r. o.“), ako kupujúcim. Návrh na vklad vo vzťahu k tejto zmluve bol podaný 27. januára 2003 a správa katastra ho rozhodnutím č. V 237/2003 z 19. augusta 2003 zamietla. Toto rozhodnutie správy katastra bolo v rámci správneho súdnictva rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo KS 91/04 z 2. decembra 2004 v časti zmenené a v časti bola vec vrátená správe katastra na ďalšie konanie. Následným rozhodnutím správy katastra č. V 237/2003 z 25. júla 2005 bol v súlade s rozsudkom najvyššieho súdu návrh čiastočne zamietnutý a v ďalšej časti bolo konanie prerušené. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 24 Sp 26/2005 z 10. novembra 2005 potvrdil rozhodnutie správy katastra a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici bolo potvrdené rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo KS 7/2006 z 25. januára 2007.

Proti rozhodnutiu správy katastra o povolení vkladu č. V 3445/2003 z 25. júla 2005 (povolenie vkladu vlastníckeho práva sťažovateľov) podala Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) 13. decembra 2005 protest č. Kd 2115/05-7,

ktorému Katastrálny úrad v Banskej Bystrici (ďalej len „katastrálny úrad“) rozhodnutím č. P 15/2006 z 22. februára 2006 vyhovel a rozhodnutie správy katastra č. V 3445/2003 z 25. júla 2005 zrušil.

Na základe odvolania sťažovateľov rozhodnutie katastrálneho úradu preskúmal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad geodézie, kartografie a katastra“), ktorý rozhodnutím č. LPO-1942/2006/Ba z 26. júna 2006 rozhodnutie katastrálneho úradu potvrdil a odvolanie sťažovateľov zamietol.

Proti rozhodnutiu Úradu geodézie, kartografie a katastra podali sťažovatelia Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu podľa § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), o ktorej krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 317/2006-36 zo 16. februára 2010 rozhodol tak, že ju zamietol, pretože napadnuté rozhodnutie Úradu geodézie, kartografie a katastra, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu považoval za súladné so zákonom.

Na základe odvolania sťažovateľov najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 143/2010 zo 17. februára 2011 rozsudok krajského súdu zo 16. februára 2010 potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľov týmto rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Svoje presvedčenie odôvodnili takto:

«Rozsudok Najvyššieho súdu SR, proti ktorému táto sťažnosť smeruje neprevzal do svojich hodnotiacich úvah existenciu absolútnej neplatnosti a jej dopad na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení s touto skutočnosťou ako takou, nielen z toho hľadiska, že právoplatné ukončenie konania pod č. V 237/2003 bolo ukončené dňa 25. 1. 2007, lebo nosnou argumentačnou úvahou pri posudzovaní zákonnosti konania a rozhodnutia bola absolútna neplatnosť zmluvy posudzovanej v konaní V 237/2003 a všetky dôsledky, ktoré z tejto skutočnosti vyplývajú. ... súd sa s touto otázkou nevysporiadal v celej šírke, námietky preto boli jeho úvahy, založené na formálnom posudzovaní aplikácie práva priority upraveného v

§ 41 ods. 2) katastrálneho zákona. Ak by sa bol s touto argumentáciou súd zaoberal podrobne v celej šírke, musel nutne dospieť k záveru, že táto skutočnosť je rozhodná pre posudzovanie veci, má význam a na správne a úplné rozhodnutie je treba zaujať aj k tejto otázke stanovisko. Ak tak súd neurobil, tak sa dopustil takej vady, ktorá má zásadný vplyv na porušenie namietaných základných práv. Podľa § 157 ods. 2) O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie... z ktorých dôkazov vychádzal akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil... a ako vec správne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Presvedčivosť rozhodnutia znamená, že sa vysporiada so všetkými tými skutočnosťami, ktoré majú vplyv na rozhodnutie a sú právnenému posúdeniu rozhodné.

Ak v konaní je jednoznačné a nad všetky pochybnosti zistené, že zmluva medzi predávajúcim spoločnosťou J. spol. s r.o. a kupujúcim spoločnosť P. s. r. o., doručená 27. 1. 2003, je absolútne neplatným, právnym úkonom, tak ide o takú listinu, ktorá objektívne nemôže spôsobiť vznik, zmenu, alebo zánik práva k nehnuteľnosti a potom takéto práva k tej istej nehnuteľnosti sa ani nezapíšu do katastra. A preto prvé poradie takejto zmluvy nie je skutočnosť, ktorá by porušovala takúto normu [§ 41 ods. 2) katastrálneho zákona]. Z tohto hľadiska potom by nemalo byť dôležité to, že treba vyčkať, či sa vznik, zmena alebo zánik práva do katastra zapíše, lebo niet čo zapísať z „absolútne“ neplatného právneho úkonu...

... v konaní V 3447/2003 bolo možné vychádzajúc z ustanovenia § 41 ods. 2) katastrálneho zákona skúmať absolútnu neplatnosť právneho úkonu ako otázku predbežnú. Ak preto v pôvodnom rozhodnutí správny orgán prvého stupňa rozhodol o vklade vlastníckeho práva, postupoval v súlade so zákonom. Tiež absolútna neplatnosť právneho úkonu ako základný predpoklad sa musí skúmať aj v konaní o vklade V 237/2003, keď priamo zákon v ustanovení § 31 ods. 1) katastrálneho zákona prikazuje urobiť súčasťou zákonného prieskumu „platnosť zmluvy“.

Ak súdy takto nepostupovali v prieskume, zasiahli tým do práva sťažovateľa vlastníť majetok tak, že ho následným postupom pozbavili raz získaného vlastníckeho práva.

... doručenie zmluvy dňa 27. 1. 2003, zaevidovanej pod V 237/2003 nemá a nemôže mať relevantný dopad na princíp priority v skoršom poradí doručenej zmluvy, lebo išlo o takú „zmluvu“, ktorá nebola spôsobilá objektívne vyvolať vznik, zmenu, alebo zánik práva nehnuteľnosti a nebolo potom takej skutočnosti, ktorá by bola zapísateľná do katastra. Absolútna neplatnosť právneho úkonu je hmotnoprávna vlastnosť kvality... právneho

posudzovania, ktorá nevyvoláva objektívne žiadne účinky k v zmluve zamýšľaným následkom. Ak takáto vlastnosť nie je spôsobilá vyvolať žiadne účinky v právnych vzťahoch, nie je s ňou spojená nevyhnutnosť toto zistiť v procesnej forme... a viazať to na výsledok, ktorým je právoplatnosť rozhodnutia takéhoto procesného zisťovania v samostatnom konaní...

Procesné zisťovanie absolútnej neplatnosti právneho úkonu v samostatnom konaní nie je nevyhnutnou podmienkou posudzovania práva priority v konaní o prv podaného návrhu na vklad. Právne účinky absolútnej neplatnosti právneho úkonu nastanú aj bez ohľadu na to, či sú zistené hneď, alebo až následne v istom časovom horizonte. Dôležité je to, či právny úkon takouto vadou trpí. Ak trpí, tak hmotnoprávne účinky pôsobia od samého začiatku (ex tunc) bez ohľadu na to, kedy budú zistené.

Považujeme preto za nesprávny a stavu veci nezodpovedajúci pre nedostatok dôvodov záver NS SR, že je irelevantná námietka uvedená v odvolaní, že už konajúca správa katastra mala za preukázaný a potvrdený svoj právny názor, že zmluva v konaní V 237/2003 je absolútne neplatná...

Takéto právne posúdenie sa dostalo do extrémneho rozporu pri aplikácii a interpretácii ustanovenia § 41 ods. 2) Katastrálneho zákona, čím došlo porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy SR a tiež porušeniu čl.6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Týmto postupom došlo u sťažovateľov aj k porušeniu práva vlastníť majetok a základného práva na ochranu majetku podľa čl.20 ods. 1) Ústavy SR.

Protest prokurátora spôsobil, že raz získané „základné právo“, ktorým je vlastnícke k bytu č. 55 bolo odňaté na základe formálneho a arbitrárneho postupu pri aplikácii ustanovenia § 41 ods. 2) zákona o katastri, na zistený skutkový stav, keď zmyslom uvedeného ustanovenia je poskytnúť náležitú ochranu podľa zákonného princípu práva priority jednému z viacerých relevantných právnych vzťahov, odlišných subjektov týkajúcich sa tej istej nehnuteľnosti.»

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. 8 Sžo 143/2010, zo dňa 17. 2. 2011 porušil základné právo sťažovateľov M. R... a manž. D. R... vlastniť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1) Ústavy SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. 8 Sžo 143/2010, zo dňa 17. 2. 2011 porušil právo sťažovateľov M. R... a manž. D. R... na spravodlivý proces (na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 8 Sžo 143/2011, zo dňa 17. 2. 2011, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľom M. R... a manž. D. R... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82 Eur..., ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. F. V..., do jedného mesiaca právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 143/2010 zo 17. februára 2011. Porušenie označených práv spočíva v tom, že najvyšší súd sa nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia so všetkými relevantnými skutočnosťami (najmä pokiaľ išlo o absolútnu neplatnosť právneho úkonu) a toto je založené na „*formálnom posudzovaní aplikácie práva priority upraveného v § 41 ods. 2) katastrálneho zákona*“. Z tohto hľadiska sťažovatelia považujú rozhodnutie najvyššieho súdu za nepresvedčivé.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd predovšetkým konštatuje, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 143/2010 zo 17. februára 2011 okrem iného vyplýva:

«Správny poriadok v § 69 upravuje konanie o proteste prokurátora, podľa ktorého ak sa protest prokurátora podal na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, môže tento orgán sám svoje rozhodnutie, proti ktorému protest smeruje, zrušiť alebo nahradiť rozhodnutím zodpovedajúcim zákonu. Ak takto správny orgán plne nevyhovie protestu sám je povinný predložiť ho spolu so spisovým materiálom v lehote určenej v proteste, a ak

lehota nie je určená, do 30 dní na rozhodnutie nadriadenému správne mu orgánu najbližšie vyššieho stupňa; ak ide o ústredný orgán štátnej správy, predloží protest svojmu vedúcemu, ktorý rozhodne na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie. Rozhodnutie o proteste prokurátora sa doručí prokurátorovi a účastníkom konania. Proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa môžu účastníci konania odvolať (podať rozklad).

Katastrálne konanie upravuje § 22 a nasl. katastrálneho zákona. Podľa § 22 ods. 1 katastrálneho zákona účinného do 14. 04. 2004 sa v katastrálnom konaní zapisujú práva k nehnuteľnostiam, rozhoduje sa o určení priebehu hranice pozemkov, o zmenách hraníc katastrálnych území, o prešetrovaní zmien údajov katastra, o oprave chýb v katastrálnom operáte a o obnove katastrálneho operátu; podľa ods. 2 je na katastrálne konanie príslušná správa katastra, v ktorej územnom obvode sa nachádza nehnuteľnosť a podľa ods. 3 sa v katastrálnom konaní postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, ak katastrálny zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 28 katastrálneho zákona sa práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 1). pričom právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení (ods. 3) a právne účinky vkladu zo zmluvy o prevode bytu a nebytového priestoru do vlastníctva nájomcu podľa osobitného predpisu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia o jeho povolení ku dňu doručenia návrhu na vklad (ods. 5).

Podľa § 30 ods. 2 katastrálneho zákona sa konanie o povolení vkladu začína na návrh účastníka konania.

Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona preskúma správa katastra platnosť zmluvy, a to najmä oprávnenie prevodcov nakladať s nehnuteľnosťou, či je úkon urobený v predpísanej forme; či sú prejavy vôle hodnoverné, či sú dostatočne určité a zrozumiteľné a či zmluvná voľnosť, prípadne právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené. Pri rozhodovaní o povolení vkladu prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu (§ 31 ods. 2 katastrálneho zákona). Ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne. Ak sú podmienky na vklad splnené len v časti návrhu a ak je to účelné, správa katastra môže rozhodnúť len o časti návrhu (§ 31 ods. 3 katastrálneho zákona).

Práva k nehnuteľnostiam sa zapisujú v poradí, v akom sa správe katastra doručili návrhy na zápis do katastra, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 41 ods. 2 katastrálneho zákona).

Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný správny orgán, ako aj správny orgán prvého stupňa v preskúmvanej veci postupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci správne zistili skutkový stav a zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver a preto ich rozhodnutia sú skutkovo a právne správne. Žalovaný správny orgán správne potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorým protestu prokurátora vyhovel a zrušil rozhodnutie správy katastra č. V 3445/2003 zo dňa 25. 07. 2005 a odvolanie žalobcov zamietol, pretože správa katastra týmto rozhodnutím porušila ustanovenie § 41 ods. 2 v spojení s § 31 ods. 1, 2 a 3 katastrálneho zákona v spojení s § 3 ods. 1 a 4 Správneho poriadku, keďže povolila vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe návrhu doručeného na správu katastra v poradí druhom, pričom o návrhu doručenom na správu katastra v poradí prvom, týkajúcom sa totožnej nehnuteľnosti, nebolo právoplatne rozhodnuté. Týmto postupom správa katastra konala v rozpore so zásadou priority zápisov ustanovenou v § 41 ods. 2 katastrálneho zákona.

Z tohto pohľadu preto bola irelevantná námietka žalobcov uvedená v odvolaní, že v čase rozhodovania o povolení vkladu vlastníckeho práva k bytu žalobcov už mala konajúca správa katastra za preukázaný a potvrdený ako svoj právny názor, že pre porušenie nájomníckych práv vyplývajúcich zo zákona č. 182/1993 Z. z. bola zmluva uplatnená v konaní č. V 237/2003 absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. V konaní bolo dôležité poradie podania návrhov na vklad do katastra nehnuteľností v zmysle § 41 ods. 2 katastrálneho zákona a nakoľko bol návrh v konaní č. V 237/2003 podaný skôr, mala správa katastra rozhodnúť v konaní č. V 3445/2003 až po právoplatnom rozhodnutí vo veci č. V 237/2003. Až teraz - po právoplatnom ukončení konania vedenom pod č. V 237/2003 (konanie bolo ukončené rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 SžoKS/7/2006 zo dňa 25. 01. 2007), bude povinnosťou správy katastra pokračovať vo vkladovom konaní vedenom pod č. V 3445/2003 a rozhodovať o vklade vlastníckeho práva v intenciách zákona č. 182/1993 Z. z.

Rovnako, ako v tomto prípade, rozhodol Najvyšší súd SR už vo veci sp. zn. I Sžo/42/2008 rozsudkom zo dňa 21. 10. 2008, ktorým zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že žalobu žalobkyne zamietol (v uvedenom prípade rozhodol Krajský súd v Bratislave

o zrušení rozhodnutia žalovaného správneho orgánu - Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, ktorými bolo vyhovené protestu prokurátora na zrušenie rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti), keďže krajský súd rozhodol vo veci v rozpore s katastrálnym zákonom; konkrétne v rozpore s vyššie uvedenou zásadou priority zápisov do katastra nehnuteľností. V rozsudku sp. zn. I Sžo/42/2008 Najvyšší súd SR uviedol: „Z uvedených dôvodov bol správny postup súdu prvého stupňa, pokiaľ na základe žaloby podanej žalobkyňou, preskúmal rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, avšak na základe skutkových zistení zaujal vo veci nesprávny právny záver, pretože posudzovanie vkladového konania vo veci návrhu vedeného na správe katastra pod č. V 3438/2003 v intenciách ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. v pôvodnom konaní, by bolo možné len za predpokladu, že by konanie vedené na správe katastra pod č. V 237/2003 bolo právoplatne skončené, rešpektujúc zásadu priority poradia zápisov do katastra nehnuteľností na základe návrhov na vklad vlastníckeho práva. Vzhľadom k tomu, že v čase rozhodovania správou katastra o návrhu na vklad vo veci č. V 3438/2003 dňa 25. 7. 2005, vo vkladovom konaní vedenom správou katastra pod č. V 237/2003 nebolo právoplatne rozhodnuté, správa katastra v tomto pôvodnom konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva postupovala v rozpore s § 41 ods. 2 katastrálneho zákona v spojení s § 44, v dôsledku čoho rozhodla v rozpore s § 31 ods. 1, 2, 3 katastrálneho zákona a v spojení s § 3 ods. 1, 4 Správneho poriadku“.

Z uvedených dôvodov preto bolo možné vyvodiť záver, že rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie katastrálneho úradu o vyhovení protestu krajskej prokuratúry a o zrušení rozhodnutia správy katastra vzhľadom na ustanovenie § 41 ods. 2 katastrálneho zákona, bolo potrebné považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak jeho rozhodnutie potvrdil. Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam žalobcov nevyhovel a napadnutý rozsudok podľa § 219 O. s. p. v spojení s § 246c O. s. p. ako vecne správny potvrdil.»

V citovanej časti rozsudku najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol, prečo odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu považoval za vecne správny, a teda prečo ho potvrdil.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odcitoval zákonné ustanovenia, ktorými sa pri rozhodovaní spravoval a ktoré na vec sťažovateľov aplikoval. Tieto ustanovenia pritom vyložil ústavne konformným spôsobom bez akéhokoľvek náznaku svojvôle. Poukázal aj na svoje predošlé rozhodnutie, v súlade s ktorým rozhodol aj v danej veci. Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), resp. právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napr. nesprávnou alebo svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Pretože najvyšší súd rozhodol vo veci sťažovateľov v medziach zákona a spôsobom, ktorému nemožno vyčítať svojvoľnosť a ktorý je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutím najvyššieho súdu nemohlo žiadnym spôsobom dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľov vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože najvyšší súd postupoval plne v súlade

s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ktorých výklad a aplikácia najvyšším súdom neodporuje ich zmyslu a účelu. Aj v tejto časti je teda sťažnosť sťažovateľov zjavne neopodstatnená, a z tohto dôvodu bola podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá.

Keďže sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá a rozhodovanie o ich ďalších návrhoch (zrušenie rozhodnutia najvyššieho súdu, vrátenie mu veci na ďalšie konanie a priznanie trov právneho zastúpenia) je podmienené vyslovením porušenia ich základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo, bolo bez právneho dôvodu sa týmito požiadavkami zaoberať.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011